

برنامه ملی جامع انکشاف زراعت

۱. مقدمه

زراعت محرک اصلی و ستون فقرات اقتصاد کشور است. فرصت های زراعتی که در این سکتور وجود دارد باعث تحرک یک سلسله تقاضای جدید دهقانان ذکور و اناث گردیده که پلانگذاران و کارشناسان این بخش پیش بین آن نبوده اند. بدین ملحوظ فرصت های موجود از سوی دولت به گونه قابل استفاده و حمایت قرار گیرند که زراعت کشور به یک مرحله نوین انکشاف ارتقاء یابد. همچنان این فرصت ها امکانات منحصر به فرد را به وزارت زراعت، آبیاری و مالداری مهیا میسازد که تغییرات بنیادی در ساختار و ظرفیت ها را وارد نماید تا دهاقین قادر به افزایش عواید شان گردند، تولیدات زراعتی رشد نموده و در نتیجه میزان مصونیت غذایی و خودکفایی به سطح خانوار و کشور تقویه گردد. اقدامات وزارت زراعت در این بخش عبارت از سند چارچوب استراتژیک است که خلاصه آن در سند فعلی اهداف و ابتکارات این وزارت را برای پنج سال آینده ارائه مینماید. سند اصلی برنامه ملی جامع انکشاف زراعت از صفحه انترنتی معینیت پالیسی وزارت مالیه قابل دسترس میباشد.

۲. دستاوردها

تولیدات در تمام بخش های زراعت افزایش قابل ملاحظه داشته است. به گونه مثال سطح حاصلخیزی گندم سالانه رشد ۴,۵ فیصدی داشته حال آنکه میزان تولید سالانه متناوب بوده، که باعث ایجاد بیش از ۱,۳ میلیون کار دائمی داخل و خارج مزرعه گردیده است. همچنان دهاقین از عواید باغداری مستفید گردیده اند، و بیش از ۲ میلیون افراد در این سکتور مشغول کار میباشند و بیشتر از ۷۰۰ میلیون دالر عاید مجموعی این سکتور تخمین گردیده است. تولیدات باغداری ۶,۷ فیصد عاید ناخالص ملی را و ۳۴ فیصد عاید ناخالص زراعت را تشکیل میدهد. به همین منوال تولیدات مالداری ۳,۸ فیصد عاید ملی و ۱۵ فیصد عاید زراعت کشور را تشکیل میدهد که در حدود ۶۸۴ میلیون دالر سالانه است. سکتور مالداری به ۱,۱ میلیون مرد و زن زمینه کار را مهیا نموده که قسمت اعظم ایشان قشر فقیر اند. صادرات این بخش چشمگیر نبوده و سالانه در حدود ۱۱۶ میلیون دالر است. زمین های تحت آبیاری در حال حاضر به ۲,۴ میلیون

هکتار رسیده که در نتیجه ۳۵۰ هزار هکتار زمین حاصلخیز را برای کشت آماده نموده است. زمین های مذکور که سالانه دو بار کشت میگردد عواید ۳۵۰ تا ۴۰۰ دالر در یک هکتار ببار می آورد.

وزارت زراعت مصمم است تا از یک ارگان خود محور به یک ارگان دهقان محور تبدیل گردد، چنانچه ضرورت ها و خواست های دهاقین محتاطانه ارزیابی گردیده و جهت دستیابی به با ارزش ترین راه های سرمایه گذاری و تولید امکانات تهیه و چارچوب حقوقی آن ایجاد گردد. جهت اصلاحات ساختاری و ظرفیتی، ۳۴ بست روسای ولایات وزارت زراعت، آبیاری و مالداری جدیداً از طریق پروسه رقابت آزاد برنامه سی بی آر استخدام گردیده اند. پروسه اصلاحات در بخش های ساختاری و وظیفوی وزارت تغییرات لازم را ببار می آورد. تا حال عرضه خدمات بیشتر متوجه

زمین تحت باغداری از ۷۵ هزار به بیش از ۱۴۵ هزار هکتار افزایش یافته و تا پنج سال آینده به بیش از ۲۳۰ هزار هکتار افزایش میابد.

دهاقین مستحق و کم زمین بوده و میکانیزم حمایت و عرضه خدمات به دهاقین متشبت ناچیز بوده، که این امر مانع رشد دهاقین به متشبتین فعال سکتور خصوصی شده است.

همچنان وزارت زراعت، آبیاری و مالدار به حیث تسهیل کننده خدمات بین دهاقین و سایر ارگان های دولتی و خصوصی اقدامات لازم خواهد نمود. اهداف انکشافی پایدار در تمام اولویت های زراعت مدغم گردیده اند. اهداف اول و دوم آن که بالای محور فقر و مصئونیت غذایی تمرکز دارد، بیشتر به چالش های افغانستان ارتباط دارد. مقاصد ۵، ۶ و ۷ هدف اول در باره ایجاد مقاومت در برابر حالات اضطرار برای فقرا، سرمایه گذاری جهت محو تمام حالات فقر و طرح پالیسی های فقر زدایی که شامل مسایل جندر نیز میباشد، بحث میکند.

۳. اولویت های استراتژیک

وزارت زراعت، آبیاری و مالدار برای پنج سال آینده رسیدگی بر هفت اولویت ذیل را پیش بینی نموده است:

۳.۱ آبیاری: بازسازی بیش از ۱۰۰۰ شبکه آبیاری، میزان سطح آبیاری را از حالت فعلی ۲,۴ میلیون هکتار به ۲,۷ میلیون هکتار میرساند. سرمایه گذاری در بخش آبیاری فرصت های را در تسهیل رشد اقتصادی، ایجاد زمینه اشتغال زایی در روستاها و بهبودی مصئونیت غذایی ببار میآورد. با همکاری وزارت انرژی و آب که مسئولیت زیربنا های اصلی آبیاری را دارد، وزارت زراعت، آبیاری و مالدار مسئولیت ایجاد و تنظیم شبکه های آبیاری را دارد که شامل تنظیم آب در مزرعه، آبریزه ها و منابع آبی علفچر ها میباشد. وزارت زراعت، آبیاری و مالدار مصمم است تا در جریان پنج سال آینده بازسازی و ساختمان زیربنای آبیاری را سرعت بخشد. این هدف از طریق برنامه ملی آبیاری پیاده میگردد که جهت رشد تولید و حاصلخیزی بنا یافته است و سطح زمین های تحت آبیاری را به میزان قبل از جنگ که ۳,۱ میلیون هکتار بود تا ده سال آینده برساند.

۳.۲ گندم: انکشاف سکتور پایدار گندم جهت نیل به خود کفایی، تقویه مصئونیت غذایی و آمادگی برای حالات اضطرار در سراسر کشور، مقاصد اصلی برنامه ملی گندم را تشکیل میدهد. این فعالیت شامل ازدیاد سطح حاصلخیزی میباشد که با ایجاد همکاری سکتور خصوصی و دهاقین قیمت تولید پایین آمده و بسته های خدمات مبتنی بر تقاضا به دسترس دهاقین قرار میگردد. بدین ملحوظ جهت نیل آمدن به اینوظایف، لازم است چالش های چون دستیابی به منابع تولید با کیفیت و تشویق سکتور خصوصی در سرمایه گذاری موارد مربوط به زنجیره ارزش گندم و اینکه تخم بذری موجود با وراثتی های مطابق شرایط ساحه تجدید گردد، مورد رسیدگی قرار گیرد. در جریان پنج سال آینده وزارت زراعت، آبیاری و مالدار مصمم است تا یک سلسله موانع بر سر راه این اهداف را که شامل تغیر سیستم تشکیلاتی و ظرفیتی میباشد برطرف نماید تا به هدف تولید ۵,۹ میلیون متریک تن برسیم. رسیدن به این هدف شامل تحت کشت آوردن ۱۱۰ هزار هکتار زمین آبی و للمی، ازدیاد سطح حاصلخیزی گندم آبی از ۲,۴۵ تن فی هکتار به ۳,۱ تن و گندم للمی از ۱,۰۳ تن به ۱,۴ تن میباشد. راهبرد های دیگر جهت عملی نمودن زراعت در مناطق خشک نیز توسعه می یابد تا کاستی های آبیاری را مرفوع سازد. سایر غله جات، مانند تولید برنج تا ۱ میلیون تن افزایش داده خواهد شد، در حالیکه اقدامات جدی جهت رشد تولید جواری و جو نیز روی دست گرفته میشود.

در جریان سال ۱۳۹۵ پروژه باغداری خانگی بیش از ۱۷ هزار زن را تحت پوشش خود قرار داده است، در حالیکه از فعالیت ها دیگر باغداری و مالدار وزارت زراعت بیش از ۴۵ هزار زن در نقاط

۳.۳ زنجیر ارزش افزایی باغداری: کشت محصولات باغداری و سبزیجات در حدود ۳۶۰ هزار هکتار زمین را تحت پوشش در آورده است، که ۱۴ فیصد زمین های تحت آبیاری را تشکیل میدهد و بیشتر از ۲ میلیون نفر در بخش های مختلف تولید و پروسس آن مشغول کار اند. در زمره محصولات دائمی باغداری، انگور، انار، پسته، بادام و سبزیجات دارای اهمیت استراتژیک بوده و به خارج از کشور صادر میگردد. سکتور فرعی باغداری ۱,۴ میلیارد دلار به تولیدات ناخالص ملی میفزاید که ۳۴ فیصد تولید ناخالص زراعت را تشکیل داده و ۵,۷ فیصد تولیدات ناخالص ملی را احتوا میکند. همچنان این سکتور رشد ۵,۵ فیصدی

در جریان ده سال گذشته داشته است و امکان رشد بیشتر را دارا می باشد که سبب عواید داخل مزرعه، ایجاد شغل و تقویۀ مصئونیت غذایی در روستاها و شهرها میگردد. سرمایه گذاری مناسب در بخش زراعت تجارتي پیش شرط این دستاورد ها خواهد بود. مقاصد استراتژی بیک این بخش عبارت اند از: الف) توسعه زمین های تحت باغداری به حد اقل ۱۲۴۰۰ هکتار هر سال، ب) ازدیاد سطح حاصلخیزی سالانه، ج) ایجاد زنجیره افزایش ارزش پر درآمد، د) ایجاد زیربناها و بازار، ه) معیاری سازی، و) حمایت سکونر خصوصی، ح) توسعه سکونر قوریه داری، و ط) توسعه کشت به شیوه زراعت محافظتی.

۳.۴ مالداری: سکونر مالداری به صورت چشمگیری در زندگی و اقتصاد مردم افغانستان کمک مینماید، فرصت های کارایی را ایجاد نموده و در تعویض واردات سهم بارز دارد. در جریان سالهای ۲۰۱۲ و ۲۰۱۴ سهم سکونر مالداری در تولید ناخالص ملی از ۳٫۸ فیصد به ۳٫۱ فیصد تقلیل یافت. این سکونر ۱۵ فیصد تولید ناخالص زراعت کشور را تشکیل میدهد (۶۸۰ میلیون دالر) و سالانه در حدود ۱٫۱ میلیون کار دایمی را ایجاد می نماید که ۱۵ فیصد آن خارج مزرعه است. همچنان مالداری برای کوچی ها کسانی که از چراگاه های طبیعی در سراسر کشور استفاده میکنند، معیشت ویژه را ایجاد مینماید. مالداری در صورت میسر شدن امکانات مناسب، قابلیت به بار آوردن عواید سریع و اشتغال را دارد. بناء جهت توسعه سکونر مالداری در افغانستان و تعویض واردات به محصولات داخلی، وزارت زراعت، آبیاری و مالداری چارچوب قانونی و مقررات را که شامل استانداردهای واردات و صادرات محصولات حیوانی میگردد تجدید مینماید و خدمات صحتی حیوانی را توسعه داده و خدمات ترویجی را معیاری میسازد. امکانات وسیع جهت انکشاف و تجارتي شدن سکونر مالداری وجود دارد. در حالیکه سهم دهاقین و مالداران کوچک در رشد اقتصادی ناچیز اند، اما تعداد کثیر اینگونه دهاقین و مالداران با دستیابی به منابع تولیدی محدود (تکنالوژی، قرضه، کشت قراردادی و غیره) قادر به توسعه فعالیت های خویش میباشند تا نظر به تقاضای بازار تولیدات خویش را مهیا سازند و شامل زراعت تجارتي گردند. در حال حاضر نمونه های چنین دهاقین وجود دارد که با تنوع بخشیدن تولیدات خویش فرصت های جدید بازار را بدست آورده باعث ازدیاد عواید شان شده است، خصوصا در زراعت حومه شهری چون تقاضا بیشتر بوده و دسترسی به بازار آسان است.

۳.۵ تنظیم منابع طبیعی حساس با تغییر اقلیم: با وجود تعدد

حوادث طبیعی و تأثیرات تغییر اقلیم، افغانستان از منابع طبیعی سرشار برخوردار است مانند ۱٫۷ میلیون هکتار جنگلات طبیعی (۲٫۶۳ فیصد کل مساحت کشور)، و ۳۰٫۱ میلیون هکتار چراگاه (۴۶٫۸۴ فیصد کل مساحت کشور). این منابع دارای ارزش عمده اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می باشد. با وجود دستاورد ها مانند راجستر نمودن منابع طبیعی، توشیح قوانین و طرح پالیسی ها، پیشرفت های دیگر در حفاظت بیش از ۱۰۰ هزار هکتار سبزه زار های طبیعی، غرس جدید درختان در مزارع و جنگلات در بیشتر از ۶۰ هزار هکتار نیز صورت خواهد گرفت. این اقدامات تطابق با تغییر اقلیم را بهبود داده و باعث بهبودی ایکو سیستم شهری و روستایی گردیده، و معیشت روستایی را پایدار میسازد. همچنان با اولویت دهی توافق با تغییر اقلیم در سراسر جهان، وزارت زراعت،

آبیاری و مالداری فعالیت های خویش را در تطابق با کشور های همجوار و در همخوانی با چارچوب COP21 مقایسه مینماید. وزارت زراعت، آبیاری و مالداری ظرفیت های خویش را برای پاسخ به حالات ناگوار تغییر اقلیم بررسی می نماید تا اقدامات مناسب برای آگاهی تأثیرات آن بالای معیشت و زراعت آماده نماید. با وجود اینکه اینگونه اقدامات در هماهنگی با فعالیت های آمادگی و مبارزه با حوادث صورت خواهد گرفت، وزارت زراعت، آبیاری و مالداری ضرورت آنرا احساس میکند که منابع طبیعی کشور را از طریق اقدامات وقایوی و بازسازی حفاظت نماید. با در نظر داشت برنامه های زراعت توافقی، دهاقین و مالداران مرد و زن بهتر برای تطبیق پلان های کم هزینه آماده خواهند بود.

۳.۶ مصئونیت غذایی و تغذی: افغانستان دارای میزان بالای عدم مصئونیت غذایی و سوء تغذی شدید است، که ۳۳ فیصد مردم در حالت عدم مصئونیت غذایی بسر میبرند. اقدامات دیگر چارچوب پالیسی مصئونیت غذایی مربوط تولید، و دسترسی در اولویت های مختلف وزارت زراعت شامل می باشد، کوشش ها در این بخش متوجه به استفاده از غذای مغذی از طریق رژیم متنوع و سلامتی غذایی متمرکز می باشد. با در نظر داشت تجربه های قبلی، وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری با دیگر شرکای دخیل تحت اجندای ملی مصئونیت غذایی و تغذی دولت جمهوری اسلامی افغانستان ترویج غذای متنوع و دسترسی به سیستم های پایدار زنجیره غذایی را از طریق کارمندان ترویج و ریاست اقتصاد خانواده روی دست میگیرد. همچنان این اقدامات ضرورت های ظرفیتی و تغذی خانم ها را که در زراعت مشغول اند هدف قرار میدهد تا باعث ایجاد و تقویه عاید برای خانم ها گردیده و همچنان سطح مصئونیت غذایی و تغذی خانواده ها را بهبود بخشد.

۳.۷ اصلاحات نهادی و ظرفیت سازی: در مطابقت به اولویت های فوق، وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری پروسه اصلاحات را در این ارگان روی دست گرفته تا ظرفیت های تخنیکی را در سطح ولسوالی و محل بیشتر نموده، و ظرفیت مدیریت را در سطح وزارت تقویت بخشد. این اقدامات بدون اضافه نمودن بست های جدید در تشکیل وزارت صورت خواهد گرفت. همگام با این اصلاحات، پروسه پلانگذاری نیز مورد بازنگری قرار میگیرد. پلانگذاری از پائین به بالا صورت خواهد گرفت، قسمیکه اطلاعات سیستم معلومات جغرافیایی (جی آی اس) با تعیین ساحات تحت کشت محصولات مختلف، نوعیت زمین، موجودیت آب و غیره فکتور های عمده برای طرح پلان ها خواهد بود. معلومات ابتدایی از دفاتر ولسوالی به ریاست زراعت ولایت ارسال میگردد که بعد از تحلیل و بررسی به سطح ولایت برای استفاده توسط کارمندان ولایتی و ریاست پلان در کابل ارسال میگردد. ریاست پلان در روشنایی معلومات از تمام ولایات با مشوره ریاست های تخنیکی اولویت ها را تعیین نموده و استراتژی های سرمایه گذاری و بودجه را طرح مینماید. برنامه ریزی به اساس تحلیل ارقام و معلومات دقیق از طریق ولایات و با استفاده از تکنالوژی مبتنی بر سیستم معلومات جغرافیایی (جی آی اس) وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری را قادر میسازد تا از تعدد پروژه ها جلوگیری نموده و یک میکانیزم برنامه ای را جهت همه شمول نمودن خدمات زراعتی به سطح کشور عملی نماید.

۴. ابزار محرک و توانمند ساز

۴.۱ تحقیق و ترویج

۱۷ مرکز تحقیقاتی زراعتی در هفت زون اکالوژیک زراعتی ایجاد شده و عامل اساسی برای فعالیت های بهتر ترویجی در سراسر کشور شمرده میشود. همچنان مراکز انکشاف باغداری در ۶ ولایت زمینه را برای نگهداری و تحقیق محصولات باغداری فراهم نموده و ظرفیت های لازم را برای دهاقین و باغداران آموزش میدهد و نهال های تصدیق شده را به دسترس اتحادیه قوریه داران قرار میدهد. ادغام تحقیق و ترویج دارای اهمیت خاص در بهبود تحقیق گیاهان و حیوانات بوده و در تحفظ نژاد های بومی کمک میکند. بهبود در وراثتی های جدید و مقاوم نباتات و حیوانات برای رشد تولیدات سکتور غله جات، باغداری و مالرداری اهمیت حیاتی را دارا میباشد. با ایجاد مراکز منابع دهقانی در جوار مراکز تحقیقاتی در مراکز ولایات، یک فرصت بی نظیر جهت تمرکز مجدد فعالیت های مراکز ولایتی بر موضوعات تخنیکی میسر میشود که مشتمل است بر مبدل شدن حمایت های مهم و منبع حمایت معلوماتی به مراکز جامع خدمات زراعتی در سطح ولایات. به همین ترتیب بوسیله آموزش دهی فارغین فاکولته زراعت و کارمندان ترویج در انستیتیوت ملی ترویج زراعت که اخیراً در وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری در کابل تأسیس شده است، این مراکز مورد حمایت بیشتر قرار خواهند گرفت.

مراکز تحقیق همچنان دهاقین را با ارایه نمودن معلومات علمی در مقابل استندرد های پایین عوامل تولید حفاظت مینماید. در حدود ۶۰ فیصد دهاقین کوچک بالای عوامل تولید که از طرف وزارت زراعت عرضه میگردد متکی اند. در حالی که ارایه این خدمات از طریق سکتور خصوصی در کوتاه مدت چالش بر انگیز خواهد بود، اما با ایجاد سیستم های کنترولی و نظارتی و تعیین استندرد ها برای حفظ کیفیت، این خدمات به صورت تدریجی از طریق سکتور خصوصی نیز ارایه خواهد شد.

۲.۴ سازمانهای دهقانی

یکی از راه های بیرون رفت برای دهاقین کوچک همانا گردهم آمدن شان در سازمان های هم نوع میباشد. در حال حاضر تعداد کثیر دهاقین در انجمن های استفاده کننده گان آب، و کوپراتیف های تولیدی جمع شده اند. دهاقین کهدر حاشیه قرار گرفته اند قادر به چانه زنی بیشتر جهت رقابت در بازار از طریق گروپ ها شده میتوانند تا قیمت فروش محصولات خویش را در مقایسه به مقدار و ظرفیت پایین تولیدات فردی با تجاران بهتر معامله نمایند. همچنان دسترسی به قرضه از طریق این گروپ ها ساده تر میگردد. گروپ های دهقانی فرصت های خوب را برای ازدیاد عاید و فقر زدایی دهاقین کم زمین مهیا می نمایند. کارمندان و خدمات ترویجی در این زمینه یک نقش اساسی را جهت تشویق و وادار نمودن دهاقین ایفا می نمایند تا انگیزه اتخاذ تخنیک های جدید بازاریابی را دهاقین فرا گیرند و با درک معلومات قیمت ها فیصله های بهتر جهت کشت و عرضه محصولات خویش نمایند.

۳.۴ زنان در زراعت

تا ۸۰ درصد فعالیت های مرتبط با تولید، برداشت، پروسس و بسته بندی زعفران توسط زنان بنابر ظرافت یروسه انجام میگردد.

دهاقین کم زمین تنها افرادی کمتر مطرح در بخش زراعت نیستند، بلکه زنان زراعت پیشه یک قشر مهم سکتور زراعت را تشکیل میدهد که متأسفانه بیشتر توجه به ایشان صورت نگرفته است. زنان در حدود ۴۰ فیصد نیروی کار را بالای مزرعه تشکیل میدهند. وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری در نظر دارد تا در تمام بخش های زراعت اقدامات منحصر به زنان را در برنامه های کاری خویش بگنجانند. با درک جامعه سنتی افغانستان، ضرورت مبرم دانسته میشود تا پالیسی های زن محور در بخش های آبیاری، غله جات، باغداری و مالرداری طرح و تطبیق گردد. زنان به صورت چشمگیری در تولید سبزیجات به سطح تجارتي در نقاط مختلف کشور حصه گرفته اند. خدمات بعد از رفع حاصل نیز در باغداری و مالرداری فعالیت های عمده قشر اناث را تشکیل میدهد که این نقش شان تاثیر مثبت در جامعه و اقتصاد فامیل شان به جا گذاشته است.

همچنان تولید همه فصلی سبزیجات در سال های اخیر بیشتر گردیده است. زنان زراعت پیشه مهارت های جدید را فراهم گرفته اند که در تولید با کیفیت سبزیجات، و در صورت بازاریابی مناسب باعث ایجاد جریان جدید عواید و توسعه زراعت تجارتي در نقاط مختلف کشور گردیده و اشتغال جدید در مزرعه و خارج مزرعه ایجاد میگردد. با آن هم، درک تقاضا متکی بر شامل ساختن سکتور خصوصی، انکشاف مارکیت و فعالیت های ارزش افزایی میباشد. بنابراین، وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری استراتیژی های جدید را برای توضیح نقش دولت و سکتور خصوصی، چارچوب های بیشتر حقوقی جهت تنظیم بهتر امور و آموزش های مناسب را برای ارگان های محلی و نهاد های سکتور خصوصی رویدست خواهد گرفت.

۴.۴ حمایت از سکتور خصوصی

زیربنای بیشتر فعالیت های وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری مبتنی بر ظرفیت و مشارکت سکتور خصوصی میباشد. وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری در مشارکت با سکتور خصوصی مقررات ویژه جهت ایجاد زمینه رشد صادرات را طرح مینماید. همچنان توجه خاص روی علامت گذاری محصولات زراعتی کشور مبذول میگردد تا در مشارکت با سکتور خصوصی میزان جذب تولیدات داخلی در مارکیت های داخلی و خارجی بیشتر گردد. ترویج زمینه برای سرمایه گذاری در تثبیتات کوچک و متوسط و زراعت تجارتي همچنان شامل استراتیژی ها و اقدامات خاص با همکاری وزارت تجارت و صنایع میگردد. این اقدامات از طریق مطالعات زنجیره ارزش افزایی محصولات زراعتی میگردد که کمترین خطر را دارا باشند.

۴. ۵. قرضه برای زراعت

ضرورت به ایجاد بازار قرضه زراعتی در افغانستان از اهمیت خاص برخوردار است. صندوق انکشاف زراعت تا اندازه ای تقاضای قرضه را در سکتور زراعت از طریق قرضه های متوسط و بزرگ مرفوع میسازد. با آن هم وسعت جغرافیایی آن محدود بوده و مراجعین تحت پوشش آن نهایت محدود میباشد. بانک های تجارتي با ارایه قرضه های کوچک به دهاقین متحمل خطرات احتمالی مالی نمیگردند، چون دهاقین ضمانت های بانکی در دسترس ندارند و فصلی بودن زراعت میعاد باز پرداخت قرضه را به چالش میکشاند. بناء پیشنهاد ایجاد بانک انکشاف زراعتی با استفاده از منابع و تجارت صندوق انکشاف زراعت، و تحلیل وضعیت بانکی افغانستان با درک فرصت های رشد سکتور زراعت در چارچوب این برنامه قرار دارد. با فارغ نمودن دهاقین از دایره فقر فرصت های جدید برای رشد ظرفیت های تولیدی ایجاد گردیده و سطح رشد اقتصادی کشور نیز تقویه میگردد.

۴. ۶. اشتغال زایی

زراعت پیوند نزدیک به تمام عوامل معیشت در جامعه داشته و ساختار جامعه مستقیماً به دولت سازی به سطح محلی ارتباط دارد. در حالی که بیش از ۷۰ فیصد جمعیت کشور در زراعت مشغول اند، اهمیت آن در دینامیک محلات و روستاها باید به شناخته شود. با درک اینکه جوانان در عصر نوین تحصیلات خویش را فرا میگیرند، آرزو ها و ارزش های شان رو به تغییر است. تعداد کثیر شان از مزرعه به دور رفته و در شهر ها دنبال شغل های خارج از مزرعه اند. فرصت های اشتغال در نزدیک مزرعه، جایکه فارغین مکاتب و پوهنتون ها در بخش های فراورده محصولات زراعتی مشغول کار گردند از اهمیت خاص برخوردار است. همچنان ایجاد مراکز میکانیزه زراعت تجارتي، سیلو ها و مراکز پروسس یک تعداد قابل ملاحظه اشتغال را ایجاد خواهد نمود. دور از حقیقت نیست که محلاتی که فعالیت های تجارتي در آن عرض اندام مینماید، خدمات دیگر مانند معارف، صحت و امنیت بهتر و بیشتر میگردد، که در نتیجه باعث رشد محلات و جامعه میگردد.

۴. ۷. تجارت زراعتی

گسترش تولید و قابلیت تولید دهقان افغان با سرعت بیشتری نسبت به سرعت پیش بینی شده در حال حرکت است. دسترسی به عوامل تولیدی پیشرفته و تکنالوژی، باعث اضافه شدن حاصلات در بعضی ساحات شده است. این افزایش در تولید مستلزم تأکید بیشتر بر توسعه بازارها برای فروخت این حاصلات و انتقال از شیوه های فعلی زراعت معیشتی به سیستم های تولیدی معاصر و بازار محور دارد. پتانسیل گسترش بخش تجارت های زراعتی زیاد است و نیاز به یک سلسله ابزارهای توانمند کننده دارد تا انتقال به یک دوره جدید تولید و بازاریابی صورت گیرد. چنین یک انتقال مستلزم آن است که محدودیت ها و چالش ها با دقت بررسی شده و ساختار های اساسی برای تحقق این پتانسیل مهم ایجاد گردد. با توجه به افزایش محصولات دارای ارزش اضافی اقتصادی، (۱۸ محصول) ضروری است که ابتکارات مربوط به تجارت های زراعتی به طور مستقیم با زنجیره های نو ظهور ارزش افزایی وصل گردد.

۴. ۸. مبارزه با مواد مخدر

نقش محصولات صنعتی با ارزش مانند زعفران، پسته، زردچوبه، جلغوزه و تعداد زیاد نباتات گیاهی در جاگزینی کوکنار حایز اهمیت میباشد. بناء جهت دستیابی به فرصت های جدید در این بخش و عملی نمودن استراتژی های واضح و طرح بدیل، وزارت زراعت، آبیاری و مالداري با شرکای این بخش از نزدیک همکاری مینماید. دهاقین باید در دوره انتقال از کوکنار به نباتات بدیل از خدمات و مشوره های لازم جهت درک مزایای محصولات بدیل بهره مند گردند.

۴. ۹. مبارزه با فساد اداری

همگام با اقدامات اصلاحی، وزارت زراعت، آبیاری و مالداري یک میکانیزم جدید پلانگذاری و تطبیق را معرفی می نماید که شامل سیستم اتومات کمپیوتری میباشد تا از جمع آوری ارقام تا پروسه های مدیریتی از طریق آن کنترل گردد. طرح زراعت الکترونیکی در وزارت زراعت، آبیاری و مالداري

نیز معرفی می‌گردد که در تطبیق حکومتمداری الکترونیکی کمک مینماید. گزارشات پروسه، نتایج و دستاورد های پروژه ای و مدیریتی از طریق سیستم خلاصه الکترونیکی در سطح ولسوالی، ولایت و کابل در تمام سطوح مامورین قابل مشاهده خواهد بود. با کاهش دادن پروسه های داد و ستد در بخش مالی، تدارکات و پلانگذاری جلو فرصت های فساد اداری گرفته خواهد شد.

۴. ۱۰ شرکای ملی

برنامه ملی میثاق شهروندی که خدمات اساسی را برای شهروندان ارایه مینماید، یکی از میکانیزم های عمده برای عرضه خدمات زراعتی نیز به حساب میرود. استفاده از شورا های انکشافی محل، ضرورت های مردم شناسایی شده و خدمات زراعتی و ترویجی و بسته های زراعتی نظر به اولویت های هر بخش زراعت ارایه میگردد. همچنان پروسه بودجه سازی برای ولایات نیز در نتیجه تقویه میگردد. همچنان وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری در هماهنگی و همکاری نزدیک با وزارت انرژی و آب روی ادغام برنامه های کاری جهت توسعه آبیاری کار میکند. در بخش مبارزه علیه مواد مخدر، وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری با وزارت مبارزه علیه مواد مخدر همکاری خواهد نمود تا استراتژی های وزارت جهت توسعه آبیاری و تولید محصولات هماهنگ گردد. با همکاری نزدیک وزارت تجارت و صنایع، وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری اقدامات خویش را برای مشارکت بیشتر با سکتور خصوصی و زراعت تجارتي وسعت میبخشد.

۵. پلان تطبیقی

وزارت زراعت، آبیاری و مالرداری روش برنامه ای را جهت تطبیق اولویت های این استراتژی در پیش میگیرد، طوریکه تمام پروژه های داخل و خارج بودجه پس از بررسی بودجوی در تطابق با اولویت های وزارت عیار میگردد که در نتیجه سیستم پراکنده پروژه ای خاتمه میابد. پلانگذاری قسمیکه قبلا ذکر شد از پایین به بالا خواهد بود و محرک اصلی تمام سرمایه گذاری ها و تصامیم در نقاط مختلف کشور خواهد بود. ریاست های ولایتی به مراکز اصلی طرح، دیزاین، تطبیق و نظارت و ارزیابی مبدل میگردد. تطبیق این استراتژی در جریان سال ۱۳۹۵ با مراحل امتحانی اصلاحات آغاز گردیده و بودجه برای پنج سال ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ در مطابقت با چارچوب صلح و انکشاف ملی پیشبینی گردیده است.

۶. بودجه

بودجه ذیل هزینه بخش های عمده این برنامه را برای پنج سال ۱۳۹۶ - ۱۴۰۰ نشان میدهد که با جدول زمانبندی (ANDPF) مطابقت دارد. وجوه تعهد شده مشتمل است بر پروژه های جاری و پروژه های تعهد شده مانند OFWM, SWIM, RAIN, PARBP, sNaPP2, CLAP, NHLP, FARM, AAIP, GRAIN, WB SGR. سکتور مالرداری همچنان پیشبین سرمایه گذاری سکتور خصوصی نیز است که در ستون تعهدات گنجانیده شده است. پروژه های جاری در وزارت زراعت یک مقدار هزینه اصلاحات را به عهده خواهند گرفت که ارقام آن در جدول ذیل منعکس نگردیده است. تطابق بیشتر پروژه های جاری با اولویت های این برنامه تصویر واضح تر را در بخش تعهدات نشان خواهد داد.

ارقام به میلیون دالر امریکایی (۱۳۹۶-۱۴۰۰)

بخش	بودجه	تعهد	کمبود
آبیاری	391.50	193.00	198.50
گندم و غله جات	92.00	27.00	65.00
باغداری و نباتات صنعتی بشمول سبزیجات	288.90	86.80	202.10
مالرداری	262.95	124.90	138.05

301.50	17.00	318.50	تنظيم منابع طبيعي
350.52	75.86	426.38	مصنوعات غذائية
93.66	12.13	105.79	اصلاحات نهاده
1349.33	536.69	1886.02	مجموع